

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

कृष्णयजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे  
॥ तृतीयाष्टके द्वादशः प्रश्नः ॥  
(काठकम् - ३)

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

## ॥ तृतीयाष्टके द्वादशः प्रश्नः ॥ (काठकम् - ३)

॥हरिः ओ(४)म्॥

तुभ्यं ता अङ्गिरस्तमाश्याम् तं काममग्ने।  
आशानां त्वा विश्वा आशाः।  
अनु नोऽद्यानुमतिरन्विदनुमते त्वम्।  
कामो भूतस्य कामस्तदग्रे।  
ब्रह्म जज्ञानं पिता विराजाम्।  
यज्ञो रायोऽयं यज्ञः।  
आपो भद्रा आदित्यंश्यामि।  
तुभ्यं भरन्ति यो देह्यः।  
पूर्वं देवा अपरेण प्राणापानौ।  
हव्यवाहृग्ग् स्विष्टम् ॥ १ ॥

तुभ्यं दशं ॥ १ ॥

देवेभ्यो वै स्वर्गो लोकस्तिरोऽभवत्।  
ते प्रजापतिमब्रुवन्।  
प्रजापते स्वर्गो वै नो लोकस्तिरोऽभूत्।

तमन्विच्छेति।  
तं यज्ञक्रतुभिरन्वैच्छत्।  
तं यज्ञक्रतुभिर्नान्वविन्दत्।  
तमिष्टिभिरन्वैच्छत्।  
तमिष्टिभिरन्वविन्दत्।  
तदिष्टीनामिष्टित्वम्।  
एष्टयो ह वै नाम।  
ता इष्टय इत्याचक्षते परोक्षेण।  
परोक्षप्रिया इव हि देवाः ॥ 2 ॥

तमाशाऽब्रवीत्।  
प्रजापत आशया वै श्राम्यसि।  
अहमु वा आशाऽस्मि।  
मां नु यजस्व।  
अथ ते सत्याऽऽशा भविष्यति।  
अनु स्वर्गं लोकं वेत्स्यसीति।  
स एतमग्नये कामाय  
पुरोडाशमष्टाकपालं निरवपत्।  
आशायै चरुम्।  
अनुमत्यै चरुम्।  
ततो वै तस्य सत्याऽऽशाऽभवत्।

अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
स॒त्या ह॒ वा अ॒स्याशा॑ भवति।  
अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
य उ॑ चैन॒देवं वेद॑।  
सोऽ॒त्रं जु॑होति।  
अ॒ग्नये॑ का॒माय॑ स्वाहाऽऽशा॒यै स्वाहा॑।  
अनु॑म॒त्यै स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहाऽ॒ग्नये॑  
स्वि॒ष्टकृ॑ते॒ स्वाहे॑ति ॥ 3 ॥

तं का॒मोऽ॒ब्रवीत्।  
प्रजा॑पते॒ कामे॑न॒ वै श्रा॑म्यसि।  
अ॒हमु॒ वै का॒मोऽ॒स्मि।  
मां नु॑ य॑जस्व।  
अथ॑ ते स॒त्यः का॒मो भ॑विष्यति।  
अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
स ए॒तम॒ग्नये॑ का॒माय॑  
पुरो॒डाश॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
का॒माय॑ च॒रुम्।  
अनु॑म॒त्यै च॒रुम्।

ततो॒ वै तस्य॑ स॒त्यः कामो॑ऽभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यो ह॒ वा अ॑स्य॒ कामो॑ भवति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ कामा॑य॒ स्वाहा॒ कामा॑य॒ स्वाहा॑॥  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑॥  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॒कृते॒ स्वाहे॑ति ॥ 4 ॥

तं ब्रह्मा॑ब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते॒ ब्रह्म॑णा॒ वै श्राम्य॑सि।  
 अ॒हमु॒ वै ब्रह्मा॑स्मि।  
 मां नु॑ यजस्व।  
 अथ॑ ते ब्रह्म॒ण्वान् य॒ज्ञो भ॑विष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तम॒ग्नये॒ कामा॑य  
 पुरो॒डाश॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 ब्रह्म॑णे च॒रुम्।

अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ ब्रह्म॒ण्वान् य॒ज्ञोऽभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 ब्रह्म॒ण्वान् ह॒ वा अ॑स्य य॒ज्ञो भ॑वति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॑ का॒माय॑ स्वाहा॒ ब्रह्म॑णे॒ स्वाहा॑॥  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑॥  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॒ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॒कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 5 ॥

तं य॒ज्ञोऽब्र॑वीत्।  
 प्रजा॑पते य॒ज्ञेन॒ वै श्रा॑म्यसि।  
 अ॒हमु॒ वै य॒ज्ञोऽस्मि॑।  
 मां नु॑ यज॑स्व।  
 अथ॑ ते स॒त्यो य॒ज्ञो भ॑वष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तम॒ग्नये॑ का॒माय॑  
 पुरो॒डाश॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।

य॒ज्ञाय॑ च॒रुम्।  
 अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॒ वै तस्य॑ स॒त्यो य॒ज्ञोऽभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यो ह॒ वा अस्य॑ य॒ज्ञो भ॑वति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ कामा॑य॒ स्वाहा॑ य॒ज्ञाय॒ स्वाहा॑॥  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑॥  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॒कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 6 ॥

तमापो॑ऽब्रुवन्।  
 प्रजा॑पते॒ऽप्सु वै सर्वे॑ कामाः॑ श्रि॒ताः।  
 व॒यमु॒ वा आपः॑ स्मः।  
 अ॒स्मान्नु य॑जस्व।  
 अथ॒ त्वयि॑ सर्वे॑ कामाः॑ श्रियिष्यन्ते।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तम॒ग्नये॒ कामा॑य

पुरोडाशमष्टाकपालं निरवपत्।  
 अद्भ्यश्चरुम्।  
 अनुमत्यै चरुम्।  
 ततो वै तस्मिन्सर्वे कामा अश्रयन्त।  
 अनु स्वर्गं लोकमविन्दत्।  
 सर्वे ह वा अस्मिन्कामाः श्रयन्ते।  
 अनु स्वर्गं लोकं विन्दति।  
 य एतेन हविषा यजते।  
 य उ चैनदेवं वेद।  
 सोऽत्र जुहोति।  
 अग्नये कामाय स्वाहाऽद्भ्यः स्वाहा॥  
 अनुमत्यै स्वाहा प्रजापतये स्वाहा॥  
 स्वर्गाय लोकाय स्वाहाऽग्नये॥  
 स्विष्टकृते स्वाहेति ॥ 7 ॥  
 तमग्निर्बलिमानंब्रवीत्।  
 प्रजापतेऽग्नये वै बलिमते  
 सर्वाणि भूतानि बलिम् हरन्ति।  
 अहमु वा अग्निर्बलिमानंस्मि।  
 मां नु यजस्व।  
 अथ ते सर्वाणि भूतानि बलिम् हरिष्यन्ति।



अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्यसी॑ति।  
 स ए॒तम॒ग्रये॑ कामा॑य  
 पुरो॒डाश॑म॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 अ॒ग्रये॑ बलि॒मते॑ च॒रुम्।  
 अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॒ वै तस्मै॑ सर्वा॑णि भू॒तानि॑ ब॒लिम॑हरन्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 सर्वा॑णि ह॒ वा अ॑स्मै भू॒तानि॑ ब॒लिगं॑ ह॑रन्ति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्रये॑ कामा॑य॒ स्वाहा॑ऽग्रये॑ बलि॒मते॑ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॒ऽग्रये॑  
 स्विष्ट॑कृते॒ स्वाहे॑ति ॥ ४ ॥

तमनु॑वित्तिरब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते स्व॒र्गं वै लो॒कमनु॑ विविथ्ससि।  
 अ॒हमु॒ वा अनु॑वित्तिरस्मि।  
 मां नु॑ यजस्व।

अथ॑ ते स॒त्याऽनु॑वित्तिर्भविष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थस्य॑सीति।  
 स ए॒तम॒ग्रये॑ कामा॒य  
 पुरो॒डाशं॑म॒ष्टाकं॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 अनु॑वित्यै च॒रुम्।  
 अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॒ वै तस्य॑ स॒त्याऽनु॑वित्तिरभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्या ह॒ वा अ॒स्यानु॑वित्तिर्भवति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्रये॑ कामा॒य स्वाहा॑ऽनु॒वित्यै॑ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॒ऽग्रये॑  
 स्विष्ट॑कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ ९ ॥

ता वा ए॒ताः स॒प्त स्व॒र्गस्य॑  
 लो॒कस्य॑ द्वा॒रः।  
 दि॒वश्श॑ये॒नयो॑ऽनु॒वित्तयो॑ नाम।

आशां प्रथमागं रक्षति।  
कामो द्वितीयाम्।  
ब्रह्म तृतीयाम्।  
यज्ञश्चतुर्थीम्।  
आपः पञ्चमीम्।  
अग्निर्बलिमान्ष्ठीम्।  
अनुवित्तिः सप्तमीम्।  
अनु ह वै स्वर्गं लोकं विन्दति।  
कामचारोऽस्य स्वर्गे लोके भवति।  
य एताभिरिष्टिभिर्यजते।  
य उ चैना एव वेद।  
तास्वन्विष्टि।  
पृष्टौहीवरां दद्यात्कृगुंसं च।  
स्त्रियै चाभारगं समृद्ध्यै ॥ 10 ॥ ॥ 2 ॥

तपसा देवा देवतामग्रं आयन्।  
तपसर्षयः स्वरन्विन्दन्।  
तपसा सपत्नान्प्रणुदामारातीः।  
येनेदं विश्वं परिभूतं यदस्ति।  
प्रथमजं देवगं हविषा विधेम।  
स्वयंभु ब्रह्म परमं तपो यत्।

स ए॒व पु॒त्रः स पि॒ता स मा॒ता।  
 तपो॑ ह य॒क्षं प्रथ॑म॒गं संब॑भूव।  
 श्र॒द्धया दे॒वो दे॒वत्व॑म॒श्रुते।  
 श्र॒द्धा प्र॑ति॒ष्ठा लो॒कस्य॑ दे॒वी ॥ 11 ॥

सा नो॑ जुषा॒णोप॑ य॒ज्ञमागा॑त्।  
 काम॑व॒त्साऽमृ॑तं दुहा॒ना।  
 श्र॒द्धा दे॒वी प्रथ॑म॒जा ऋ॒तस्य॑।  
 विश्व॑स्य भ॒र्त्री जग॑तः प्रति॒ष्ठा।  
 ताग् श्र॒द्धाग् ह॒विषा॑ यजामहे।  
 सा नो॑ लो॒कम॒मृतं॑ दधातु।  
 ईशा॑ना दे॒वी भुव॑न॒स्याधि॑पत्नी।  
 आगा॑त्स॒त्यग् ह॒विरि॑दं जुषा॒णम्।  
 यस्मा॑द्दे॒वा ज॑ज्ञिरे॒ भुव॑नं च॒ विश्वे॑।  
 तस्मै॑ विधेम ह॒विषा॑ घृ॒तेन॑ ॥ 12 ॥

यथा॑ दे॒वैः संघ॑मादं॒ मदे॑म।  
 यस्य॑ प्रति॒ष्ठोर्व॑न्तरि॒क्षम्।  
 यस्मा॑द्दे॒वा ज॑ज्ञिरे॒ भुव॑नं च॒ सर्वे॑।  
 तत्स॒त्यम॑र्च॒दुप॑ य॒ज्ञं न॒ आगा॑त्।  
 ब्रह्मा॑हु॒तीरु॒पमो॑द॒मानम्।  
 मन॑सो॒ वशे॑ सर्व॒मिदं॑ ब॒भूव॑।

नान्यस्य॒ मनो॒ वश॒मन्वियाय॑ ।  
 भी॒ष्मो हि दे॒वः सह॑सः॒ सही॑यान् ।  
 स नो॑ जुषा॒ण उप॑ य॒ज्ञमागा॑त् ।  
 आकू॑तीना॒मधि॑पतिं॒ चेत॑सां च ॥ 13 ॥

स॒ङ्कल्प॑जूतिं दे॒वं वि॑प॒श्चिम् ।  
 मनो॒ राजा॑नमि॒ह वर्ध॑यन्तः ।  
 उ॒प॒ह॒र्वेऽस्य॑ सु॒मतौ॑ स्याम ।  
 च॒रणं प॒वित्रं॒ वित॑तं पु॒रा॒णम् ।  
 येन॑ प॒त॒स्तर॑ति दुष्कृ॒तानि॑ ।  
 तेन॑ प॒वित्रे॑ण शु॒द्धेन॑ पृ॒ताः ।  
 अतिं॑ पा॒प्मान॒मरा॑तिं तरेम ।  
 लो॒कस्य॑ द्वा॒रम॑र्चि॒मत्प॒वित्र॑म् ।  
 ज्योति॑ष्मद्भा॒ज॒मानं॑ मह॑स्वत् ।  
 अ॒मृत॑स्य॒ धारा॑ बहु॒धा दोह॑मानम् ।  
 च॒रणं नो॑ लो॒के सु॑धि॒तां दधा॑तु ।  
 अ॒ग्नि॑र्मूर्धा॒ भुवः॑ ।  
 अनु॑ नो॒ऽद्यानु॑मति॒रन्वि॑दनु॒मते॒ त्वम् ।  
 ह॒व्य॒वाह॑ग्ग् स्वि॒ष्टम् ॥ 14 ॥

दे॒वी घृ॑तेन॒ चेत॑सां च॒ दोह॑मानं च॒त्वारि॑ च ॥ 3 ॥

दे॒वेभ्यो॒ वै स्व॒र्गो लो॒कस्ति॒रोऽभवत्।  
 ते प्र॒जाप॑तिमब्रुवन्।  
 प्रजा॑पते स्व॒र्गो वै नो॑ लो॒कस्ति॒रोऽभूत्।  
 तमन्वि॒च्छेति॑।  
 तं य॑ज्ञ॒क्र॒तुभि॒रन्वै॑च्छत्।  
 तं य॑ज्ञ॒क्र॒तुभि॒र्नान्व॑विन्दत्।  
 तमिष्टि॑भि॒रन्वै॑च्छत्।  
 तमिष्टि॑भि॒रन्व॑विन्दत्।  
 तदिष्टी॑नामिष्टि॒त्वम्।  
 एष्ट॑यो ह॒ वै नाम॑।  
 ता इष्ट॑य॒ इत्याच॑क्षते प॒रोक्षे॑ण।  
 प॒रोक्ष॑प्रिया इव॒ हि दे॒वाः ॥ 15 ॥

तं तपो॑ऽब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते॒ तप॑सा॒ वै श्रा॑म्यसि।  
 अ॒हमु॒ वै तपो॑ऽस्मि।  
 मां नु॑ य॑जस्व।  
 अथ॑ ते स॒त्यं तपो॑ भविष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तमा॑ग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 तप॑से च॒रुम्।

अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ स॒त्यं तपो॑ऽभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यगं॑ ह॒ वा अ॑स्य॒ तपो॑ भवति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्रं॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ तप॑से॒ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॒ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॑कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 16 ॥

तग्ग् श्र॒द्धाऽब्र॑वीत्।  
 प्रजा॑पते श्र॒द्धया॒ वै श्रा॑म्यसि।  
 अ॒हमु॒ वै श्र॒द्धाऽस्मि॑।  
 मां नु॑ यजस्व।  
 अथ॑ ते स॒त्या श्र॒द्धा भ॑विष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तमा॑ग्नेयम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 श्र॒द्धायै॑ च॒रुम्।

अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ स॒त्या श्र॒द्धाऽभ॑वत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्या ह॒ वा अ॑स्य श्र॒द्धा भ॑वति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ श्र॒द्धायै॒ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॒कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 17 ॥

तग्ं स॒त्यम॑ब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते स॒त्येन॒ वै श्राम्य॑सि।  
 अ॒हमु॒ वै स॒त्यम॑स्मि।  
 मां नु॑ यजस्व।  
 अथ॑ ते स॒त्यग्ं स॒त्यं भ॑विष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तमा॑ग्नेयम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 स॒त्याय॑ च॒रुम्।



अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ स॒त्यग्ं स॒त्यम॑भवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यग्ं ह॒ वा अ॑स्य स॒त्यं भ॑वति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ स॒त्याय॒ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॒ स्वाहा॑ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॒कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 18 ॥

तं मनो॑ऽब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते॒ मन॑सा॒ वै श्राम्य॑सि।  
 अ॒हमु॒ वै मनो॑ऽस्मि।  
 मां नु॑ यज॑स्व।  
 अथ॑ ते स॒त्यं मनो॑ भविष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तमा॑ग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 मन॑से च॒रुम्।

अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ स॒त्यं मनो॑ऽभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यगं॑ ह॒ वा अ॑स्य॒ मनो॑ भवति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्रं॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ मन॑से॒ स्वाहा॑।  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑।  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहा॒ऽग्नये॑  
 स्विष्ट॑कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 19 ॥

तं चर॑णमब्रवीत्।  
 प्रजा॑पते॒ चरणे॑न॒ वै श्राम्य॑सि।  
 अ॒हमु॒ वै चर॑णमस्मि।  
 मां नु॑ यजस्व।  
 अथ॑ ते स॒त्यं चरणं॑ भविष्यति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वे॒थ्स्य॑सीति।  
 स ए॒तमा॑ग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं॒ निर॑वपत्।  
 चर॑णाय च॒रुम्।

अनु॑मत्यै च॒रुम्।  
 ततो॑ वै तस्य॑ स॒त्यं च॑रणमभवत्।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कम॑विन्दत्।  
 स॒त्यगं॑ ह॒ वा अ॑स्य॒ चरणं॑ भवति।  
 अनु॑ स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।  
 य ए॒तेन॑ ह॒विषा॑ यज॑ते।  
 य उ॑ चैनदे॒वं वेद॑।  
 सोऽत्र॑ जुहोति।  
 अ॒ग्नये॒ स्वाहा॑ च॒रणा॑य॒ स्वाहा॑॥  
 अनु॑मत्यै॒ स्वाहा॑ प्र॒जाप॑तये॒ स्वाहा॑॥  
 स्व॒र्गाय॑ लो॒काय॑ स्वाहाऽ॒ग्नये॑  
 स्विष्ट॑कृते॒ स्वाहेति॑ ॥ 20 ॥

ता वा ए॒ताः पञ्च॑ स्व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॑ द्वा॒रः।  
 अ॒पा॒घा॒ अनु॑वित्तयो॒ नाम॑।  
 तपः॑ प्रथ॒मागं॑ र॒क्षति॑।  
 श्र॒द्धा द्वि॒तीया॑म्।  
 स॒त्यं तृ॒तीया॑म्।  
 मन॑श्चतु॒र्थीम्।  
 च॒रणं॑ पञ्च॒मीम्।  
 अनु॑ ह॒ वै स्व॒र्गं लो॒कं वि॑न्दति।

काम॑चारो॑ऽस्य स्व॒र्गे लो॒के भ॑वति।  
य ए॒ताभि॑रिष्टि॑भिर्य॒जते॑।  
य उ॑ चैना ए॒वं वेद॑।  
तास्व॑न्विष्टि॑।  
प॒ष्ठौही॒वरां॑ दद्यात्क॒गुंसं॑ च।  
स्त्रियै॑ चाभा॒रगं॑ समृ॒द्ध्यै ॥ 21 ॥ ॥ 4 ॥

आशाऽनु॑वित्तिश्श्रद्धा स॒त्या ह॑।  
कामो॑ य॒ज्ञस्स॒त्यो ह॑।  
अ॒न्यत्र॑ स॒त्यगं॑ ह॑ ॥

ब्रह्म॑ वै चतु॑र्होतारः।  
चतु॑र्होतृ॒भ्योऽधि॑ य॒ज्ञो निर्मि॑तः।  
नैन॑गं श॒प्तम्।  
नाभिच॑रित॒माग॑च्छति।  
य ए॒वं वेद॑।  
यो ह॒ वै चतु॑र्होतृणां चतु॑र्होतृ॒त्वं वेद॑।  
अथो॑ पञ्च॒होतृ॒त्वम्।  
सर्वा॑ हास्मै॒ दिशः॑ कल्पन्ते।  
वा॒चस्पति॑र्होता दश॑होतृ॒णाम्।  
पृथि॒वी होता॑ चतु॑र्होतृ॒णाम् ॥ 22 ॥

अ॒ग्नि॒र्हो॒ता॒ प॒ञ्च॑हो॒तृणा॑म्।  
वा॒ग्घो॒ता॒ ष॒ड्भौ॑तृणा॑म्।  
म॒हा॒ह॒वि॒र्हो॒ता॑ स॒प्त॑हो॒तृणा॑म्।  
ए॒तद्वै च॑तु॒र्हो॒तृणां॑ चतु॒र्हो॒तृत्व॑म्।  
अथो पञ्च॑हो॒तृत्व॑म्।  
सर्वा॑ हा॒स्मै दि॒शः॑ कल्पन्ते।  
य ए॒वं वेद॑।  
ए॒षा वै स॑र्ववि॒द्या।  
ए॒तद्भै॑ष॒जम्।  
ए॒षा प॒ङ्क्तिः॑ स्व॒र्गस्य॑  
लो॒कस्या॑ञ्ज॒साय॑निः स्रु॒तिः ॥ 23 ॥

ए॒तान् योऽध्वै॑त्यच्छे॒दिर्द॒र्शे॑ याव॑त्त॒रस॑म्।  
स्व॑रेति।  
अ॒न॒प॒ब्र॒वः स॑र्व॒मायु॑रेति।  
वि॒न्दते॑ प्र॒जाम्।  
रा॒य॒स्पोषं॑ गौ॒प॒त्यम्।  
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी भ॑वति।  
ए॒तान् योऽध्वै॑ति।  
स्पृ॒णो॒त्या॒त्मान॑म्।

प्र॒जां पि॒तृन्।

ए॒तान् वा अ॑रु॒ण औ॑पवे॒शिर्वि॒दाञ्च॑कार ॥ 24 ॥

ए॒तैर॑धिवा॒दमपा॑जयत्।

अथो॒ विश्वं॑ पा॒प्मान॑म्।

स्व॑र्ययौ।

ए॒तान् योऽ॒ध्यैति॑।

अ॒धिवा॒दं ज॑यति।

अथो॒ विश्वं॑ पा॒प्मान॑म्।

स्व॑रेति।

ए॒तैर॒ग्निं चि॑न्वीत स्व॒र्गका॑मः।

ए॒तैरा॒युष्का॑मः।

प्र॒जा प॒शुकामो॑ वा ॥ 25 ॥

पु॒रस्ता॒द्दश॑हो॒तार॒मुद॑ञ्चमु॒प॒दधा॑ति यावत्प॒दम्।

हृद॑यं॒ यजू॑षी॒ पत्यौ॑ च।

द॒क्षिण॑तः प्राञ्चं॒ चतु॑र्हो॒तार॑म्।

प॒श्चादु॑दञ्चं॒ पञ्च॑हो॒तार॑म्।

उ॒त्तर॑तः प्राञ्च॒गं ष॑ड्ढो॒तार॑म्।

उ॒परि॑ष्टा॒त्प्राञ्च॑गं स॒प्तहो॑तारम्।

हृद॑यं॒ यजू॑र्षि॒ पत्य॑श्च।

य॒थाऽव॑का॒शं ग्र॑हान्।

यथाऽवकाशं प्रतिग्रहान्लोकं पृणाश्च।  
 सर्वा हास्यैता देवताः प्रीता  
 अभीष्टा भवन्ति ॥ 26 ॥

सदेवमग्निं चिनुते।  
 रथसंमितश्चेतव्यः।  
 वज्रो वै रथः।  
 वज्रैणैव पाप्मानं भ्रातृव्यग्ं स्तृणुते।  
 पक्षः संमितश्चेतव्यः।  
 एतावान् वै रथः।  
 यावत्पक्षः।  
 रथसंमितमेव चिनुते।  
 इममेव लोकं पशुबन्धेनाभिजयति।  
 अथो अग्निष्टोमेन ॥ 27 ॥

अन्तरिक्षमुक्थ्येन।  
 स्वरतिरात्रेण।  
 सर्वान्लोकानहीनेन।  
 अथो सूत्रेण।  
 वरो दक्षिणा।  
 वरैणैव वरग्ं स्पृणोति।  
 आत्मा हि वरः।

एकविंशतिर्दक्षिणा ददाति।  
 एकविंशो वा इतः स्वर्गो लोकः।  
 प्र स्वर्गं लोकमाप्नोति ॥ 28 ॥

असावादित्य एकविंशः।  
 अमुमेवादित्यमाप्नोति।  
 शतं ददाति।  
 शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः।  
 आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति।  
 सहस्रं ददाति।  
 सहस्रसम्मितः स्वर्गो लोकः।  
 स्वर्गस्य लोकस्याभिजित्यै।  
 अन्विष्टकं दक्षिणा ददाति।  
 सर्वाणि वयाग्सि ॥ 29 ॥

सर्वस्यास्यै।  
 सर्वस्यावरुद्ध्यै।  
 यदि न विन्देत।  
 मन्थानेतावतो दद्यादोदनान् वा।  
 अश्रुते तं कामम्।  
 यस्मै कामायाग्निश्चीयते।  
 पृष्टौहीं त्वन्तर्वतीं दद्यात्।



सा हि सर्वाणि वयागंसि।  
सर्वस्याप्त्यै।  
सर्वस्यावरुद्ध्यै ॥ 30 ॥

हिरण्यं ददाति।  
हिरण्यज्योतिरेव स्वर्गं लोकमेति।  
वासो ददाति।  
तेनायुः प्रतिरते।  
वेदितृतीये यजेत।  
त्रिषत्या हि देवाः।  
स संत्यमग्निं चिनुते।  
तदेतत्पशुबन्धे ब्राह्मणं ब्रूयात्।  
नेतरेषु यज्ञेषु।  
यो ह वै चतुर्होतृनुसवनं  
तर्पयित्वा न वेद ॥ 31 ॥

तृप्यति प्रजयां पशुभिः।  
उपैनगं सोमपीथो नमति।  
एते वै चतुर्होतारोऽनुसवनं तर्पयित्वाः।  
ये ब्राह्मणा बहुविदः।  
तेभ्यो यद्वक्षिणा न नयेत्।  
दुरिष्टग्ं स्यात्।

अ॒ग्नि॑म॒स्य वृ॒ञ्जीर॑न्।  
 ते॒भ्यो॑ यथाश्रुद्धं द॑द्यात्।  
 स्वि॑ष्टमे॒वैतत्क्रि॑यते।  
 नास्या॒ग्निं वृ॒ञ्जते ॥ 32 ॥

हि॒र॒ण्ये॒ष्ट॒को भ॑वति।  
 याव॑दुत्त॒मम॑ङ्गुलिका॒ण्डं य॑ज्ञप॒रुषा॑ सम्मि॑तम्।  
 तेजो॑ हि॒रण्य॑म्।  
 यदि॑ हि॒रण्यं॑ न वि॒न्देत्।  
 शर्करा॑ अ॒क्ता उप॑दध्यात्।  
 तेजो॑ घृ॒तम्।  
 सते॑जसमे॒वाग्निं॑ चि॒नुते।  
 अ॒ग्निं चि॒त्वा सौ॑त्राम॒ण्या  
 य॑जेत मैत्रावरु॒ण्या वा॑।  
 वी॒र्ये॑ण॒ वा ए॒ष व्यृ॑द्ध्यते।  
 योऽ॒ग्निं चि॑नुते ॥ 33 ॥

याव॑दे॒व वी॒र्य॑म्।  
 तद॑स्मिन्दधाति।  
 ब्रह्म॑णः सायु॑ज्यग्ं सलो॒कता॑माप्नोति।  
 ए॒तासा॑मे॒व दे॒वता॑ना॒ग्ं सायु॑ज्यम्।  
 सा॒र्ष्टिता॑ग्ं स॒मानलो॒कता॑माप्नोति।

य ए॒तम॒ग्निं चि॒नुते॑ ।  
 य उ॑ चैनमे॒वं वेद॑ ।  
 ए॒तदे॒व सा॑वि॒त्रे ब्रा॑ह्म॒णम् ।  
 अथो॑ नाचिके॒ते ॥ 34 ॥

होता॑ चतु॒र्होतृ॑णाग् स्मृतिश्च॑कार वा भवन्त्यग्निष्टोमेना॑ऽऽप्रोति॒ वयाग्॑सि॒ वयाग्॑सि॒  
 सर्व॑स्याऽऽस्यै॒ सर्व॑स्याऽव॑रुद्ध्यै॒ वेदं॑ वृ॒ञ्जते॑ चिनुते॒ नवं॑ च ॥ 5 ॥

यच्चा॒मृतं॑ यच्च॒ मर्त्य॑म् ।  
 यच्च॒ प्राणि॑ति॒ यच्च॒ न ।  
 सर्वा॒स्ता इष्ट॑काः कृ॒त्वा ।  
 उप॑ काम॒दुघां॑ दधे ।  
 तेन॑र्षि॒णा तेन॑ ब्रह्म॒णा ।  
 तथा॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्घृ॒वा सी॑द ।  
 सर्वाः॑ स्त्रियः॒ सर्वा॑न्पु॒गंसः॑ ।  
 सर्वं॑ न स्त्री॒पुमं॑ च॒ यत् ।  
 सर्वा॒स्ताः ।  
 याव॑न्तः पा॒गंस॑वो॒ भूमेः॑ ॥ 35 ॥

सङ्ख्या॑ता दे॒वमा॒यया॑ ।  
 सर्वा॒स्ताः ।  
 याव॑न्त॒ ऊषाः॑ पशू॒नाम् ।  
 पृथि॒व्यां पु॑ष्टि॒र्हिताः॑ ।

सर्वास्ताः ।  
याव॑तीः॒ सिक॑ताः॒ सर्वाः॑ ।  
अ॒प॒स्व॑न्तश्च॒ याः श्रि॑ताः ।  
सर्वास्ताः ।  
याव॑तीः॒ शर्करा॑ धृ॒त्यै ।  
अ॒स्यां पृ॑थि॒व्यामधि॑ ॥ 36 ॥

सर्वास्ताः ।  
याव॑न्तोऽश्मा॑नोऽस्यां पृथि॒व्याम् ।  
प्र॒ति॒ष्ठासु॑ प्र॒ति॒ष्ठिताः॑ ।  
सर्वास्ताः ।  
याव॑तीर्वी॒रुधः॑ सर्वाः ।  
वि॒ष्ठिताः॑ पृथि॒वीमनु॑ ।  
सर्वास्ताः ।  
याव॑तीरोष॑धीः सर्वाः ।  
वि॒ष्ठिताः॑ पृथि॒वीमनु॑ ।  
सर्वास्ताः ॥ 37 ॥

याव॑न्तो॒ वन॑स्पत॑यः ।  
अ॒स्यां पृ॑थि॒व्यामधि॑ ।  
सर्वास्ताः ।  
याव॑न्तो॒ ग्राम्याः॑ प॒शवः॑ सर्वे ।

आ॒र॒ण्याश्च॒ ये।

सर्वा॑स्ताः।

ये द्वि॒पाद॑श्चतु॒ष्पादः॑।

अ॒पादं॑ उदरस॒र्पिणः॑।

सर्वा॑स्ताः।

याव॑दाञ्ज॒नमु॒च्यते॑ ॥ 38 ॥

दे॒व॒त्रा यच्च॑ मा॒नुष॑म्।

सर्वा॑स्ताः।

याव॑त्कृ॒ष्णाय॑स॒गुं सर्व॑म्।

दे॒व॒त्रा यच्च॑ मा॒नुष॑म्।

सर्वा॑स्ताः।

याव॑ल्लो॒हाय॑स॒गुं सर्व॑म्।

दे॒व॒त्रा यच्च॑ मा॒नुष॑म्।

सर्वा॑स्ताः।

सर्व॑गुं सी॒स॒गुं सर्व॑ त्र॒पु।

दे॒व॒त्रा यच्च॑ मा॒नुष॑म् ॥ 39 ॥

सर्वा॑स्ताः।

सर्व॑गुं हि॒र॒ण्य॑गुं रज॒तम्।

दे॒व॒त्रा यच्च॑ मा॒नुष॑म्।

सर्वा॑स्ताः।

सर्व॑गुं सुव॑र्ण॒गुं हरि॑तम् ।  
 दे॒व॒त्रा यच्च॑ मानु॒षम् ।  
 सर्वा॑स्ता इष्ट॑काः कृत्वा ।  
 उप॑ काम॒दुघां दधे॑ ।  
 तेन॑र्षि॒णा तेन॑ ब्रह्म॑णा ।  
 तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्ध्रु॒वा सी॑द ॥ 40 ॥

भूमे॑रधि॒ विष्टि॑ताः पृथि॒वीमनु॑ सर्वा॑स्ता उ॒च्यते॑ मानु॒षगुं॑ सी॑द ॥ 6 ॥

यच्च॑ स्त्रियः पा॒गुंसव॑ ऊषा॒स्सिक॑ता॒श्शर्करा॑ अश्मानो वी॒रुध॑ ओष॑धी॒र्वन॑स्पत॑यो  
 ग्राम्या॑ ये द्वि॒पादो॑ याव॒दाञ्जनं॑ याव॒त्कृष्णाऽय॑सगुं लो॒हाऽय॑सगुं सी॒सगुं॑  
 हिर॑ण्यगुं सुव॑र्णगुं हरि॑तम॒ष्टाद॑श ॥

सर्वा॑ दि॒शो दि॒क्षु ।  
 यच्चा॑न्त॒र्भूतं॑ प्र॒तिष्ठि॑तम् ।  
 सर्वा॑स्ता इष्ट॑काः कृत्वा ।  
 उप॑ काम॒दुघां दधे॑ ।  
 तेन॑र्षि॒णा तेन॑ ब्रह्म॑णा ।  
 तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्ध्रु॒वा सी॑द ।  
 अ॒न्तरि॑क्षं च॒ केवल॑म् ।  
 यच्चा॑स्मिन्न॒न्तरा॑हितम् ।  
 सर्वा॑स्ताः ।  
 आ॒न्तरि॑क्ष्य॒श्च याः प्र॒जाः ॥ 41 ॥

ग॒न्ध॒र्वा॒प्सर॒संश्च॒ ये।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑नुदा॒रान्थ्स॒लिलान्।  
 अ॒न्तरि॑क्षे॒ प्रति॑ष्ठितान्।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑नुदा॒रान्थ्स॒लिलान्।  
 स्था॒वराः प्रो॒ष्यांश्च॒ ये।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑ धुनि॒गुं सर्वा॑न्ध्व॒गुं॑सान्।  
 हि॒मो यच्च॑ शी॒यते॑ ॥ 42 ॥

सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑न्मरी॒चीन् वित॑तान्।  
 नी॒हारो यच्च॑ शी॒यते॑।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑ वि॒द्युतः॒ सर्वा॑न्थस्तनयि॒बून्।  
 हा॒दुनी॒र्यच्च॑ शी॒यते॑।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वाः॑ स्र॒वन्तीः स॒रितः॑।  
 सर्व॑म॒प्सुच॒रं च॒ यत्।  
 सर्वा॑स्ताः ॥ 43 ॥

याश्च॑ कूप्या॒ याश्च॑ नाद्याः॑ समुद्रियाः॑।

याश्च॑ वैशन्तीरु॒त प्रांस॑चीर्याः।

सर्वा॑स्ताः।

ये चोत्तिष्ठ॑न्ति जीमू॒ताः।

याश्च॑ वर्ष॑न्ति वृष्टयः॑।

सर्वा॑स्ताः।

तप॑स्तेज॑ आका॒शम्।

यच्चा॑का॒शे प्रति॑ष्ठितम्।

सर्वा॑स्ताः।

वा॒युं वया॑ग्सि॒ सर्वा॑णि ॥ 44 ॥

अ॒न्तरि॑क्ष॒चरं॑ च॒ यत्।

सर्वा॑स्ताः।

अ॒ग्नि॑गं॒ सूर्यं॑ च॒न्द्रम्।

मि॒त्रं वरु॑णं॒ भग॑म्।

सर्वा॑स्ताः।

स॒त्य॑ग् श्र॒द्धां तपो॑ दम॑म्।

नाम॑ रू॒पं च॑ भू॒ताना॑म्।

सर्वा॑स्ता इष्ट॑काः कृ॒त्वा।

उप॑ काम॒दुघा॑ दधे।



तेनर्षिणा॒ तेन॒ ब्रह्म॑णा।  
तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्ध्रु॒वा सी॑द ॥ 45 ॥

प्र॒जा हि॒मो यच्च॑ शी॒यते॒ सर्वा॑स्तास्सर्वा॑णि॒ ब्रह्म॑णैकं च ॥ 7 ॥

दिशो॑ऽन्तरि॑क्षमान्तरि॑क्ष्यं उदा॒रानु॑दा॒रान्धुनि॑ मरी॒चीन् वि॑द्युत॒स्त्रव॑न्ती॒र्याश्च॑  
ये च॒ तपो॑ वा॒युम॒ग्निं स॒त्यं पञ्च॑दश ॥

सर्वा॑न्दि॒वगुं॑ सर्वा॑न्दे॒वान्दिवि॑।  
यच्चान्त॑र्भू॒तं प्रति॑ष्ठितम्।  
सर्वा॑स्ता इष्ट॑काः कृ॒त्वा।  
उप॑ काम॒दुघां॑ दधे।  
तेनर्षिणा॒ तेन॒ ब्रह्म॑णा।  
तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्व॑द्ध्रु॒वा सी॑द।  
याव॑ती॒स्तार॑काः सर्वाः॑।  
वित॑ता रोच॒ने दि॒वि।  
सर्वा॑स्ताः।  
ऋचो॑ यजू॒र्ग्षि॑ सामा॑नि ॥ 46 ॥

अ॒थर्वा॑ङ्गि॒रस॑श्च॒ ये।  
सर्वा॑स्ताः।  
इति॑हा॒सपु॒राणं॑ च।  
स॒र्पदे॒वज॒नाश्च॑ ये।  
सर्वा॑स्ताः।

ये च॑ लो॒का ये चा॑लो॒काः।  
 अ॒न्तर्भू॑तं प्रति॑ष्ठितम्।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 यच्च॑ ब्र॒ह्म यच्चा॑ब्र॒ह्म।  
 अ॒न्तर्ब्र॑ह्मन्प्रति॑ष्ठितम् ॥ 47 ॥

सर्वा॑स्ताः।  
 अ॒हो॒रा॒त्राणि॑ सर्वा॑णि।  
 अ॒र्धमा॑साग्श्च॒ केव॑लान्।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वा॑नृ॒तून्सर्वा॑न्मा॒सान्।  
 सं॒व॒त्सरं॑ च॒ केव॑लम्।  
 सर्वा॑स्ताः।  
 सर्वं॑ भू॒त॒गुं सर्वं॑ भव्य॑म्।  
 यच्चा॑तोऽधि॑ भवि॒ष्यति॑।  
 सर्वा॑स्ता इष्ट॑काः कृ॒त्वा।  
 उप॑ काम॒दुघां॑ दधे।  
 तेन॑र्षि॑णा॒ तेन॑ ब्रह्म॑णा।  
 तया॑ दे॒वत॑याऽङ्गि॒र॒स्वद्ध्रु॑वा सी॒द ॥ 48 ॥

सामा॑नि ब्र॒ह्मन्प्रति॑ष्ठितं कृ॒त्वा त्री॑णि च ॥ 8 ॥

दि॒वं तार॑का॒ ऋचं॑ इतिहासपुरा॒णं च॒ ये च॒ यच्चा॑ऽहो॒रा॒त्राण्यृ॑तून्भू॒तं नव॑ ॥

ऋचां प्राचीं महती दिगुच्यते।  
 दक्षिणामाहुर्यजुषामपाराम्।  
 अथर्वणामङ्गिरसां प्रतीचीं।  
 साम्नामुदीची महती दिगुच्यते।  
 ऋग्भिः पूर्वाह्णे दिवि देव ईयते।  
 यजुर्वेदे तिष्ठति मध्ये अहः।  
 सामवेदेनास्तमये महीयते।  
 वेदैरशून्यस्त्रिभिरेति सूर्यः।  
 ऋग्भ्यो जातागं सर्वशो मूर्तिमाहुः।  
 सर्वा गतिर्याजुषी हैव शश्वत् ॥ 49 ॥

सर्वं तेजः सामरूप्यगं हं शश्वत्।  
 सर्वगं हेदं ब्रह्मणा हैव सृष्टम्।  
 ऋग्भ्यो जातं वैश्यं वर्णमाहुः।  
 यजुर्वेदं क्षत्रियस्याहुर्योनिम्।  
 सामवेदो ब्राह्मणानां प्रसूतिः।  
 पूर्वे पूर्वभ्यो वच एतदूचुः।  
 आदरुशमग्निं चिन्वानाः।  
 पूर्वे विश्वसृजोऽमृताः।  
 शतं वर्षसहस्राणि।  
 दीक्षिताः सत्रमांसत ॥ 50 ॥

तपं आसीद्ब्रह्मपतिः।  
 ब्रह्मं ब्रह्माऽभवत्स्वयम्।  
 सत्यं हूँ होतैषामासीत्।  
 यद्विश्वसृज आसत।  
 अमृतमेभ्य उदगायत्।  
 सहस्रं परिवत्सरान्।  
 भूतं हं प्रस्तोतैषामासीत्।  
 भविष्यत्प्रतिं चाहरत्।  
 प्राणो अध्वर्युरभवत्।  
 इदं सर्वं सिषासताम् ॥ 51 ॥

अपानो विद्वानावृतः।  
 प्रतिं प्रातिष्ठदध्वरे।  
 आर्तवा उपगतारः।  
 सदस्या ऋतवोऽभवन्।  
 अर्धमासाश्च मासाश्च।  
 चमसाध्वर्यवोऽभवन्।  
 अशंसद्ब्रह्मणस्तेजः।  
 अच्छावाकोऽभवद्यशः।  
 ऋतमेषां प्रशास्ताऽऽसीत्।  
 यद्विश्वसृज आसत ॥ 52 ॥

ऊर्ग्रा॑जा॒न॒मुद॑वहत् ।  
 ध्रु॒व॒गो॒पः स॒हो॑ऽभवत् ।  
 ओजो॑ऽभ्य॒ष्टौ॒द्ग्रा॒व्णः ।  
 यद्वि॑श्व॒सृ॒ज आ॒स॒त ।  
 अ॒प॒चि॒तिः पो॒त्रीया॑मयजत् ।  
 ने॒ष्ट्रीया॑मयज॒त्त्वि॒षिः ।  
 आ॒ग्नी॑द्घ्राद्वि॒दुषी॑ स॒त्यम् ।  
 श्र॒द्धा है॒वाय॑ज॒थ्स्व॒यम् ।  
 इरा॒ पत्नी॑ वि॒श्व॒सृजा॑म् ।  
 आकू॑तिरपि॒नडु॒विः ॥ 53 ॥

इ॒ध्म॒गं ह॒ क्षुच्चै॑भ्य उ॒ग्रे ।  
 तृ॒ष्णा चाव॑हतामु॒भे ।  
 वागे॑षा॒गं सु॒ब्रह्म॑ण्याऽऽसीत् ।  
 छ॒न्दो॒यो॒गान् वि॑जान॒ती ।  
 क॒ल्प॒त॒न्त्राणि॑ तन्वा॒नाऽहः॑ ।  
 स॒ग्ग॒स्थाश्च॑ सर्व॒शः ।  
 अ॒हो॒रा॒त्रे प॑शुपा॒ल्यौ ।  
 मु॒हूर्ताः प्रे॒ष्या॑ अभवन् ।  
 मृ॒त्युस्तद॑भवद्घ्रा॒ता ।  
 श॒मि॒तो॒गो वि॒शां पतिः॑ ॥ 54 ॥

वि॒श्व॒सृ॒जः॑ प्रथ॒माः स॒त्रमा॑सत।  
 स॒हस्र॑स॒मं प्र॑सु॒तेन॒ यन्तः॑।  
 ततो॑ ह जज्ञे॒ भुव॑नस्य गो॒पाः।  
 हि॒र॒ण्मयः॑ श॒कुनि॑र्ब्रह्म॒ नाम॑।  
 येन॒ सूर्य॑स्तप॒ति ते॒जसे॑द्धः।  
 पि॒ता पु॒त्रेण॑ पि॒तृमा॑न् योनि॑यो॒नौ।  
 नावे॑दवि॒न्मनु॑ते॒ तं बृ॑हन्त॑म्।  
 स॒र्वानु॑भुमा॒त्मान॑ग्ं संप॒राये॑।  
 ए॒ष नित्यो॑ म॒हिमा॑ ब्रा॒ह्मण॑स्य॒।  
 न कर्म॑णा वर्धते॒ नो कर्नी॑यान् ॥ 55 ॥

तस्यै॒वात्मा॑ प॒द॒वित्तं॑ वि॒दित्वा॑।  
 न कर्म॑णा लिप्यते॒ पाप॑केन।  
 पञ्च॑पञ्चा॒शत॑स्त्रि॒वृत्तः॑ संव॒त्सराः॑।  
 पञ्च॑पञ्चा॒शतः॑ पञ्चद॒शाः।  
 पञ्च॑पञ्चा॒शतः॑ सप्तद॒शाः।  
 पञ्च॑पञ्चा॒शत॑ एकवि॒ंशाः।  
 वि॒श्व॒सृ॒जाग्ं स॒हस्र॑संव॒त्सर॑म्।  
 ए॒तेन॒ वै वि॑श्व॒सृ॒ज इ॒दं वि॑श्व॒मसृ॑जन्त।  
 यद्वि॑श्व॒मसृ॑जन्त।  
 तस्मा॑द्वि॒श्व॒सृ॒जः॑।

विश्वमेना॒ननु॒ प्रजा॑यते ।  
ब्रह्म॑णः सायु॑ज्यगं॒ सलो॒कतां॑ यन्ति ।  
ए॒तासा॑मे॒व दे॒वता॑ना॒गुं सायु॑ज्यम् ।  
सा॒र्षिता॑गं॒ समान॑लो॒कतां॑ यन्ति ।  
य ए॒तदु॑प॒यन्ति॑ ।  
ये चै॑न॒त्प्राहुः॑ ।  
येभ्य॑श्चै॒न॒त्प्राहुः॑ ।  
ओम् ॥ 56 ॥

शश्व॑दास॒त॒ सिषा॑सता॒मास॑त॒ ह॒विष्प॑तिः कनी॑या॒न्तस्मा॑द्विश्व॒सृजो॑ऽष्टौ च ॥ 9 ॥

तुभ्यं॑ दे॒वेभ्य॑स्तप॑सा दे॒वेभ्यो॑ ब्रह्म॒ वै चतु॑र्होतारो॒ यच्चा॑ऽमृत॒गुं सर्वा॑ दिशो॑  
दि॒क्षु सर्वा॑न्दि॒वमृ॑चां प्राची॒ नवं ॥ 9 ॥

तुभ्यं॑ तप॑सा॒ ता वा ए॒ताः पञ्च॑ हिर॑ण्यं ददाति॒ सर्वा॑ दिश॒स्तप॑  
आसी॑द्गृह॒पति॑ष्पदं॒श्चाश॑त् ॥ 56 ॥

तुभ्य॑मोम् ॥

॥ हरिः ओ(३)म् ॥

॥ इति कृष्णयजुर्वेदीय तैत्तिरीय ब्राह्मणे तृतीयाष्टके द्वादशः प्रश्नः समाप्तः ॥